

Petit observatori

JOSEP MARIA
EspinàsParaules
per a Teresa
Pàmies

Fa uns quants dies, l'escriptora **Teresa Pàmies**, va fer saber en un dels seus articles que havia fet 90 anys. Una vida llarga i intensa, perquè als 18 anys, si no m'equivoco, ja va ser dirigent de les Joventuts Unificades de Catalunya i va fundar l'Aliança Nacional de la Dona Jove. Eren temps de guerra i, ben aviat, temps d'exili, al costat del seu marit **Gregorio López Raimundo**, secretari general del PSUC. Al costat, és una maneta de dir. Ella mateixa ha explicat en diversos llibres la seva accidentada aventura vital.

Jo la vaig conèixer al començament dels anys 70 gràcies a un premi literari. Ella havia escrit *Testament a Praga* i va enviar l'original des de França a l'editorial Destino, que havia convocat el primer premi Josep Pla. L'havia firmat modificant per precaució el seu nom: **Teresa P. Bertran**. Jo formava part del jurat que li va concedir el premi i l'editor em va demanar que li fes una entrevista quan arribés a Barcelona. No m'estranyaria que, d'entrada, em tingués una certa prevenció: ella era comunista, venia de l'exili i jo treballava a l'Espanya franquista. Però goso pensar que, també per a ella, va ser una trobada agradable que va eliminar moltes suspicàcies.

Des d'aleshores, **Teresa Pàmies** ha publicat molts llibres, la majoria basats en testimonis de les seves experiències, i sempre amb aquell ressò d'autenticitat que lligava la persona amb l'escriptora. Me l'he trobat altres vegades i en diferents circumstàncies, i ara em costa creure que anunciï que ha fet 90 anys. No ha perdut per res la solidesa mental ni la ironia. Explica que quan els amics han sabut la seva edat, l'han felicitat i li han dit «¡Que en facis 90 més!». Diu que ho agraeix, però que no li agrada, encara que pugui dir, com el poeta, «confesso que he viscut».

Vull recordar a l'escriptora el cas d'uns bisbes que van encerclar un cardenal per felicitar-lo pel seu 80è aniversari, i que en un moment determinat un d'ells va dir, afalagador: «¡Que pugui fer 80 anys més!». Aleshores el cardenal va respondre, amb ironia eclesiàstica: «¿I per què hem de posar límits a la providència del Senyor?».

Dius, benvolguda col·lega, que «90 anys són massa». Entenc el que vols dir, **Teresa**, però deixa'm dir-te que no és cert: ni són massa ni pocs. Sobretot quan es té la sort que cada any és consistent.

Els anys passen, això és tot. El meu desig és que et passin al millor possible. ≡